

Olje- og energidepartementet
Pb. 8148 Dep
0033 Oslo

KanEnergi AS

Hoffsveien 13, 0275 Oslo
Telefon: 22 06 57 50
Faks: 22 06 57 69
E-post: kanenergi@kanenergi.no
www.kanenergi.no
Bank: 6228.05.59046
F.nr: 965962964

RÅDGIVERE Energi & miljø
Strategi • Forretningsutvikling • FoU

Deres ref.: 04/01719-1

Vår ref.: OK1

Oslo, 21.01.05

Høring av lovutkast om pliktige elsertifikater

Vi viser til departementets høringsnotat av 24.11.04. Vi takker for invitasjonen til å uttale oss og vil i det følgende trekke frem noen momenter som vi mener bør vektlegges i det videre arbeid.

Vårt viktigste anliggende er å gi honnør til det initiativet som er tatt. Med sertifikatordningen blir det introdusert et virkemiddel som i vesentlig grad stimulerer til utbygging av fornybar energi med en langsiktighet og forutsigbarhet som vi hittil ikke har hatt. Vi tror derfor at dette vil bli en viktig faktor i å bringe ny fornybar kapasitet til markedet og i noen grad legge til rette for en kommersiell næringsutvikling på området.

Samtidig som vi erkjenner dette store fremskrittet, så er det verdt å være klar over at ordningen har begrensninger. Først og fremst vil det være en usikkerhet om markedsverdien av sertifikatene, hvilket kommer i tillegg til usikkerheten om kraftverdien. Vi tror likevel at mange av aktørene vil oppfatte dette som mindre usikkert enn dagens ulike typer offentlige tilskuddsordninger.

I den grad man er opptatt av å stimulere markedet for de såkalt ”nye fornybare energikildene”, så fremgår det av NVEs utredninger at disse, bortsett fra vindkraft, i liten grad vil bli berørt. Ordningen vil først og fremst gi et sterkt insentiv til ny utbygging av vannkraft.

Hvis man sammenligner med det regime som er valgt i Tyskland, innebærer den foreslåtte sertifikatordningen høy markedsrisiko. I Tyskland gis det for flere typer fornybar elektrisitet garanterte innmatingstariffer over en periode på opp til 20 år. Tariffene varierer mellom teknologier og kilder, fra 0,45 NOK/kWh til 4,70 NOK/kWh, med et gjennomsnitt på 0,7 – 0,8 NOK/kWh. Denne ordningen ble innført i 2000 og har resultert i økt produksjon på 27 TWh. Mens sertifikatordningen vil legge til rette for at de billigste prosjektene realiseres først, så vil den tyske ordningen i større grad legge til rette for næringsutvikling på de ulike teknologi- og forretningsområdene.

Enkelhet og forutsigbarhet

Målet for ordningen er å utløse nye investeringer. Det er derfor viktig at den gir klarhet for potensielle investorer allerede på et tidlig planstadium, om et anlegg vil kvalifisere til sertifikater. Dersom dette spørsmålet skal avgjøres på grunnlag av søknad, vil det bety en

betydelig usikkerhet i den tidlige utredningsfasen. I valget mellom millimeternøyaktighet og enkelhet, mener vi det er viktig å prioritere det siste.

Vi vil på dette grunnlag anbefale at § 7 endres; fortrinnsvis slik at anlegg som tilfredsstillende angitte kriteriene får tildelt sertifikater på grunnlag av en skriftlig melding til tilsynsmyndigheten. Sekundært bør § 7 være tydelig om at anlegg som tilfredsstillende kriteriene som er gitt vil bli godkjent, og at skjønnet er begrenset til anlegg som ikke fullt ut tilfredsstillende kriteriene.

Dette forholdet tilsier også at man utformer kriteriene enkelt og forutsigbart. Spesielt gjelder dette i kategorien "bioenergi", hvor det skal gis nærmere bestemmelser i forskrift. Gjennom å utnytte etablerte rapporteringsrutiner og standarder vil det trolig være mulig å etablere kriterier som gir investorer den nødvendige sikkerhet i de aller fleste tilfeller.

Behovet for forutsigbarhet tilsier også at ambisjonsnivået og forskriftsbestemmelsene fastlegges og gjøres kjent så raskt som mulig.

Stabilitet i sertifikatmarkedet

Behovet for forutsigbarhet for investorene tilsier også at man bør unngå urimelige kortsiktige prisutslag i sertifikatmarkedet. Slik det er redegjort for i høringsnotatets pkt. 4.5, er det derfor viktig at sertifikatkvotene for de første årene er tilpasset de realistiske mulighetene til å ferdigstille ny produksjon. Ser man på historiske elpriser har utviklingen vært forholdsvis stabil. Dersom inntekter fra sertifikatsalg skal danne grunnlag for investeringer med forholdsvis lang inntjeningsstid, bør man tilstrebe å utvikle en markedsituasjon med samme langsiktige karakter som el-markedet.

Ved igangsetting av store produksjonsanlegg, f.eks. vannkraft, vil sertifikatverdiene kunne få store utslag. Vi anbefaler derfor at man vurderer ordninger som kan gi markedet best mulig informasjon om fremdriften mot igangsettelse for anlegg av en viss størrelse.

Kravet om nett-tilknytning

Vi er enig i at nett-tilknytning bør være ett av vilkårene for å få tildelt sertifikater. Vi tror også at dette vil være tilfelle for de aller fleste anlegg og for nesten all den energien som vil bli produsert under ordningen. Fornybare energikilder fremstår i noen tilfeller som et godt alternativ til dieselgeneratorer e.l. på steder uten nett-tilknytning. De høye kostnadene knyttet til å utvide nettet eller fornye dette, gjør at man kan forsvare relativt høye investeringer i slike anlegg. Slik vil det være også i fremtiden, og det vil være synd om ordningen ikke ga et tilsvarende insentiv til slike anlegg som for de som er tilknyttet nettet. Lovforslagets mulighet til dispensasjon er derfor nødvendig, men vi vil understreke behovet for å gjøre denne adgangen så enkel at dispensasjon gis automatisk når visse kriterier er oppfylt. Usikkerhet om kriteriene og hvordan en eventuell dispensasjonssøknad vil bli behandlet vil være en stor og unødvendig usikkerhet for slike prosjekter. Kriteriene for godkjenning bør ha krav til minimumsstørrelse, krav om dokumentert ny produksjon og dokumentasjon om utnyttelsen, slik at sertifikatretten i slike tilfeller begrenses til den elektrisiteten som faktisk blir utnyttet.

Av samme grunner mener vi også at loven bør gjøres gjeldende på Svalbard og Jan Mayen, jf. § 3. Dette vil uansett ikke kunne utgjøre noen vesentlig volum, men vindkraft har vært oppe til vurdering i Longyearbyen, og fornybar energi kan være aktuelt for noen isolerte anlegg.

Bioenergi og avfall

Vi finner det rimelig at det kun er el basert på biologisk materiale som gir rett til sertifikat. Men også her er det viktig å understreke behovet for forutsigbarhet og enkle kriterier å vurdere etter. Vi antar at det kan brukes enkle sjablonmessige kriterier etter type avfall og

grad av utsorterte fraksjoner. Vi antar videre at det vil være viktig å tilpasse og utnytte det system for rapportering og dokumentasjon som er etablert mellom avfallsselskaper og miljømyndigheter.

For deponigass, mener vi at det er rimelig å anse hele produksjonen som sertifikatberettiget, fordi det er gjennom biologisk nedbrytning at gassene blir produsert og fordi begrensningene i f.t. våtorganisk avfall blir håndtert i avfallsforskriften.

Det er vist til at det vil bli gitt en del tilleggsvilkår i forskrift. Inntil disse foreligger og er vedtatt vil potensielle investorer oppleve stor usikkerhet om ordningen på dette området.

Sertifikatpliktens omfang

Det er i høringsnotatet beskrevet to alternativer for hvilke el-leveranser som skal inngå. I alternativ 2 er det et betydelig volum til bl.a. kraftkrevende industri som er unntatt, og dette vil måtte bety en stor forskjell i sertifikatkostnad mellom alternativene, forutsatt at ambisjonsnivået fastsettes uavhengig av de to alternativene. Vi antar at det vil være lettere å få bred aksept for de nødvendige ambisjonene dersom alternativ 1 velges, og foretrekker denne. Eventuelle særlige behov for de nevnte industrielle sektorene vil da måtte behandles særskilt.

Forholdet til offentlige tilskuddsordninger

Vi er enig i vurderingen av at det ikke er naturlig å ha offentlige tilskuddsordninger rettet mot de samme prosjektene som omfattes av sertifikatordningen. Etter vår vurdering gir dette myndighetene en god anledning til å konsentrere oppmerksomheten om utvikling av varmemarkedet og forbruksutviklingen. Begge disse områdene er på mange måter svært krevende å realisere målene på, og de vil kreve et mangfold av ulike virkemidler.

I høringsnotatet er det kort redegjort for hvorfor varme ikke er foreslått inkludert i ordningen. Det er lett å akseptere at varmemarkedet ikke er en del av det som nå innføres. Utfordringen om å realisere ny varmeproduksjon basert på fornybar energi står likevel ved lag. Likeså er det like sterke argumenter for en mer markedsbasert støtteordning her som det er for el. I noen grad er utfordringene på varmemarkedet særnorske, slik at det ikke er opplagt at andre land vil ha den samme interesse for å utvikle dette. På den annen side vil det ikke være noe stort problem at en slik ordning, med f.eks. sertifikater, er begrenset til Norge. Vi vil derfor sterkt anbefale at myndighetene følger opp elsertifikatordningen med å utvikle en ordning som er markedsbasert og stimulerer varmemarkedet. Et viktig mål med en slik ordning må være å erstatte de søknadsbaserte støtteordningene med en ordning som gir utbyggere støtte på en forutsigbar måte.

Kapasitet i konsesjonsbehandling

De beskrevne potensialene for nye prosjekter som kan bli utløst av sertifikatordningen er store, og i og med at det ofte vil dreie seg om små prosjekter vil antallet prosjekter være meget stort.

Fra vannkraftsektoren er det erfaringer for til dels svært lang behandlingstid. Samtidig er det gjennomført flere tiltak for å forenkle behandlingen av små vannkraftverk. Med den opptrapping frem til 2015 som er forutsatt og ordningens begrensning til 2025, vil det være meget viktig at planlegging, konsesjonsbehandling m.m. kan gjennomføres effektivt. Både vann- og vindkraftprosjekter må antas å møte de samme motforestillinger som vi kjenner fra vannkraftsektoren.

I følge høringsnotatet er det ikke gjort noen vurdering av de økte kostnader og ressursbruk på dette området. På tross av de rammene som allerede er lagt for en mer effektiv håndtering av

slike saker, vil vi anbefale at departementet vurderer hva som kan gjøres for å legge til rette for gode løsninger på myndighetssiden, og i samspillet mellom søker og konsesjonsmyndighet. Gode ordninger på dette området inngår i de samlede rammebetingelsene som utbyggere må vurdere før de starter nye prosjekter.

Dersom departementet ønsker utdyping av disse synspunktene, bidrar vi gjerne til det. Likeså bidrar vi gjerne dersom det er behov for utredninger knyttet til nye støtteordninger for varmemarkedet.

Vennlig hilsen,

Fritjof Salvesen

Olav Isachsen